

Giới và đa dạng
trong VCA

Hướng dẫn lồng ghép giới và đa dạng trong VCA của Hiệp hội

Hà Nội, tháng 9/2017

Vì sao chúng ta cần lòng ghép?

- Để huy động được sự tham gia của từng nhóm trong cộng đồng
- Để hiểu được rủi ro, nhu cầu, khả năng và ưu tiên của từng nhóm
- Để kế hoạch GTRRTH góp phần giảm thiểu tình trạng dễ bị tổn thương của từng nhóm

=> Để đạt được những mục tiêu của VCA

Phân tích giới & đa dạng

- **Phân tích giới:** quan hệ giữa nam và nữ; so sánh vai trò, trách nhiệm, khả năng tiếp cận và kiểm soát nguồn lực của họ, thách thức mà họ phải đối mặt.
- **Phân tích đa dạng** xem xét hoàn cảnh thực tế riêng của mỗi nhóm tuổi & nhóm có nhu cầu đặc biệt khác.

Phân tích giới & đa dạng

- **Ai bị ảnh hưởng? Vì sao? Như thế nào? Nhu cầu, vấn đề, ưu tiên của họ?**
- Lao động
- Khả năng tiếp cận
- Khả năng quyết định & quyền lực
- Thông tin
- Lợi ích
- Sự tham gia

Dữ liệu chia tách giới, tuổi và khuyết tật

18-24		25-40		41-60	
Nữ	Nam	Nữ	Nam	Nữ	Nam
4	6	7	4	3	8
7	5	6	6	7	5

Vì sao cần thu thập?

- Để biết ta đã/ chưa tiếp cận ai trong cộng đồng
- Đảm bảo sự tham gia của các nhóm khác nhau
- Hiểu được nhu cầu, ưu tiên, rủi ro của từng nhóm
- Đảm bảo hỗ trợ một cách bình đẳng

Bước 1: Lên kế hoạch VCA có lòng ghép

1. Xác định & huy động nguồn lực
 - Cần nguồn lực bao ntn để tiếp cận mọi nhóm trong cộng đồng?
2. Thành phần nhóm đánh giá:
 - Đảm bảo đại diện cho các nhóm khác nhau
 - Kỹ năng, kinh nghiệm, đào tạo?
3. Thành phần nhóm được hỏi:
 - Đảm bảo đại diện cho các nhóm khác nhau

Bước 2: Thực hiện VCA có lồng ghép

Hướng dẫn lồng ghép giới và đa dạng trong các công cụ chính:

- Phân tích dữ liệu thứ cấp
- Lịch mùa vụ
- Vẽ bản đồ
- Hồ sơ lịch sử
- Thảo luận nhóm đặc thù
- Phân tích sinh kế và kế hoạch thích ứng
- Kế hoạch hàng ngày
- Phân tích các bên liên quan
- Phỏng vấn bán cấu trúc

Phân tích dữ liệu thu thập được từ VCA:

- Ma trận phân tích giới
- Cây vấn đề
- Kiểm tra dữ liệu
- Xếp hạng vấn đề ưu tiên

Bước 2: Thực hiện VCA có lòng ghép

Lưu ý:

- Địa điểm & công cụ đánh giá cần phù hợp với NKT
- Tìm hiểu thành phần nào của cộng đồng có mặt/ vắng mặt
- Có tuân thủ nguyên tắc “**không gây hại?**”
- Sử dụng các công cụ với nhóm nam/nữ riêng (có đại diện các nhóm dễ bị tổn thương trong từng nhóm giới) nhưng sau đó cần chia sẻ
- Khuyến khích tất cả tham gia
- Lưu lại kết quả riêng của từng nhóm
- Lưu dữ liệu về người tham gia có chia tách theo giới, tuổi & khuyết tật.

Giới và đa dạng
trong VCA

**Cam kết thực hiện tiêu chuẩn tối thiểu về
giới và đa dạng trong tình huống khẩn cấp**

Các tiêu chuẩn tối thiểu là gì?

- Đảm bảo hoạt động đánh giá và đáp ứng những nhu cầu riêng của nam & nữ thuộc mọi lứa tuổi
- Áp dụng cho 7 lĩnh vực
- Dựa trên khung DAPS
- Áp dụng cho cán bộ CTĐ & TLLĐ

Cách tiếp cận giới & đa dạng của Hiệp hội

Dignity = nhân phẩm

Access = khả năng tiếp cận

Participation = sự tham gia

Safety = an toàn

Khung tiếp cận trong THKC

Minimum standard commitments
to gender and diversity in
emergency programming
Pilot Version

www.ifrc.org
Saving lives, changing minds.

 International Federation
of Red Cross and Red Crescent Societies

D (nhân phẩm)

A (khả năng tiếp cận)

P (sự tham gia)

S (an toàn)

CSSK trong THKC

An ninh lương thực

VSNS trong THKC

Nhà ở trong THKC

Sinh kế

Phi lương thực

**Giảm thiểu rủi ro
thảm họa**

Vì sao cần có những tiêu chuẩn trong THKC?

Nguy cơ tử vong trong thiên tai và thảm họa của phụ nữ và trẻ em cao gấp **14 lần** so với đàn ông (UNDP)

Sóng thần Ấn Độ Dương (2004) => **80%** số tử vong = **phụ nữ**

Động đất ở Nhật (2011) => **65%** số tử vong = **người cao tuổi**

Bạo lực về giới

“mọi hành động gây hoặc có thể gây **tổn thương** hay đau đớn về **thân thể**, **tinh thần** hay **tình dục** đối với ai đó do quan điểm về **giới tính** của họ.”

**Bạo hành
tình dục**

**Bạo hành
gia đình**

**Buôn bán
người**

**Xâm phạm
tình dục**

Tảo hôn

**Phong tục
cổ hủ**

**Phân biệt đối
xử vì giới**

**Mại dâm bắt
buộc**

Lưu ý

- Một số vấn đề có tác động tới hơn ¼ yếu tố DAPS
- Một số tiêu chuẩn trong 1 lĩnh vực có thể liên quan đến những lĩnh vực khác
- Tùy vào bối cảnh, Chương trình sẽ phải cân nhắc tập trung vào những nhóm đối tượng đặc biệt nào

Giới và đa dạng
trong VCA

Hiểu hơn về khung DAPS

Nhân phẩm

- Tôn trọng nhân phẩm là nền tảng của hoạt động
- Bảo vệ sức khỏe tâm lý
- Đáp ứng nhu cầu riêng tư & phong tục tập quán

Khả năng tiếp cận

- Mọi cá nhân & nhóm trong cộng đồng bị ảnh hưởng có thể tiếp cận hoạt động cứu trợ & phục hồi, đặc biệt các nhóm dễ bị tổn thương nhất
- 4 khía cạnh:
 1. Không phân biệt đối xử
 2. Khả năng tiếp cận cơ sở vật chất/ dịch vụ
 3. Khả năng tiếp cận về mặt kinh tế/ khả năng chi trả
 4. Khả năng tiếp cận thông tin

Sự tham gia

- Tham gia đầy đủ, công bằng, có ý nghĩa
- Mức độ tham gia của mỗi người một khác
- Có thể cần thảo luận riêng từng nhóm

An toàn

- Nhu cầu an toàn của mỗi người một khác
- 3 Phương diện:
 1. Vấn đề an toàn cụ thể của từng lĩnh vực
 2. Phòng chống bạo hành giới & bảo vệ trẻ em
 3. Hệ thống bảo vệ nội bộ

DAPS trong CSSK trong THKC

Nhân phẩm <ul style="list-style-type: none">• Không gian riêng cho nam & nữ• Dịch vụ, cơ sở vật chất phù hợp phong tục tập quán• Bảo mật thông tin• Cung cấp dịch vụ với sự đồng ý của người bệnh sau khi được cung cấp đầy đủ thông tin• Có cán bộ, phiên dịch, TNV nam & nữ	Khả năng tiếp cận <ul style="list-style-type: none">• Tiêu chí lựa chọn đảm bảo khả năng tiếp cận của từng nhóm• Có cán bộ, phiên dịch, TNV nam & nữ• Dịch vụ y tế, thời gian, địa điểm phù hợp với từng nhóm• Thảo luận với cộng đồng => xác định & giải quyết rào cản của từng nhóm• Thông tin rộng rãi về sự hỗ trợ đến từng nhóm bằng ngôn ngữ & hình ảnh phù hợp
Sự tham gia <ul style="list-style-type: none">• Từng nhóm được đóng góp ý kiến về việc thiết kế dịch vụ, cơ sở y tế• Cán bộ, TNV cân bằng giới• Có cán bộ nam & nữ được tập huấn	An toàn <ul style="list-style-type: none">• Đảm bảo các nhóm có thể tiếp cận cơ sở & dịch vụ y tế một cách an toàn• Không lưu trữ thông tin nhận dạng nạn nhân BLG• Các nhóm có nguy cơ tham gia thiết kế• Chia sẻ thông điệp BLG & bảo vệ trẻ em• Xây dựng cơ chế phản hồi• Cán bộ, TNV cam kết quy tắc ứng xử

DAPS trong *an ninh lương thực*

Nhân phẩm <ul style="list-style-type: none">• Dịch vụ, cơ sở vật chất phù hợp phong tục tập quán• Quy trình nhận lương thực cần đảm bảo phẩm giá	Khả năng tiếp cận <ul style="list-style-type: none">• Tiêu chí lựa chọn đảm bảo khả năng tiếp cận của từng nhóm• Địa điểm, thời gian, dụng cụ phù hợp với các nhóm• Thảo luận với cộng đồng => xác định & giải quyết rào cản của từng nhóm• Thông tin rộng rãi về sự hỗ trợ đến từng nhóm bằng ngôn ngữ & hình ảnh phù hợp
Sự tham gia <ul style="list-style-type: none">• Từng nhóm được góp ý về nhu cầu dinh dưỡng• Cán bộ, TNV cân bằng giới• Có cán bộ nam & nữ được tập huấn	An toàn <ul style="list-style-type: none">• Đảm bảo các nhóm có thể tiếp cận địa điểm một cách an toàn• Đảm bảo các trang thiết bị cấp phát an toàn• Đảm bảo những biện pháp can thiệp tối thiểu hóa các tác động tiêu cực• Các nhóm có nguy cơ tham gia thiết kế• Chia sẻ thông điệp BLG & bảo vệ trẻ em• Xây dựng cơ chế phản hồi• Cán bộ, TNV cam kết quy tắc ứng xử

DAPS trong VSNS trong THKC

Nhân phẩm <ul style="list-style-type: none">• Dịch vụ, cơ sở vật chất phù hợp phong tục tập quán• NSV, nhà tắm đảm bảo riêng tư, phẩm giá• Phụ nữ, trẻ em gái được góp ý về nhu cầu VS cá nhân và được hỗ trợ phù hợp	Khả năng tiếp cận <ul style="list-style-type: none">• Tiêu chí lựa chọn đảm bảo khả năng tiếp cận của từng nhóm• Địa điểm, hệ thống VSNS phù hợp với các nhóm• Đồ dung VS cá nhân được phát cho từng cá nhân• Thông tin rộng rãi về sự hỗ trợ đến từng nhóm bằng ngôn ngữ & hình ảnh phù hợp
Sự tham gia <ul style="list-style-type: none">• Từng nhóm được góp ý về nhu cầu VSNS• Cán bộ, TNV cân bằng giới• Các nhóm có cơ hội bình đẳng để tham gia tập huấn	An toàn <ul style="list-style-type: none">• Đảm bảo địa điểm & thời gian cấp phát an toàn• Đảm bảo NVS, nhà tắm riêng cho nam & nữ, có khóa, đèn...• Các nhóm có nguy cơ tham gia thiết kế, quản lý• Chia sẻ thông điệp BLG & bảo vệ trẻ em• Xây dựng cơ chế phản hồi• Cán bộ, TNV cam kết quy tắc ứng xử

DAPS trong nhà ở trong THKC

Nhân phẩm <ul style="list-style-type: none">• Vị trí, thiết kế nơi sơ tán đảm bảo riêng tư, phẩm giá• Kế hoạch sơ tán, nhà ở phù hợp phong tục tập quán• Cung cấp đồ dùng phù hợp• Diện tích phụ thuộc vào hộ gia đình	Khả năng tiếp cận <ul style="list-style-type: none">• Tiêu chí lựa chọn đảm bảo khả năng tiếp cận của từng nhóm• Thiết kế để từng nhóm có thể tiếp cận• Ưu tiên chủ hộ là phụ nữ, trẻ em, người già, NKT• Đảm bảo an toàn cho khu vực riêng cho phụ nữ, trẻ em, NKT, người chuyển giới• Thông tin rộng rãi về sự hỗ trợ đến từng nhóm bằng ngôn ngữ & hình ảnh phù hợp
Sự tham gia <ul style="list-style-type: none">• Từng nhóm được góp ý về nhu cầu ở nơi sơ tán• Cán bộ, TNV cân bằng giới• Các nhóm có cơ hội bình đẳng để tham gia tập huấn• Nam & nữ được trả công bình đẳng	An toàn <ul style="list-style-type: none">• Nơi sơ tán an toàn, có khóa, ánh sáng• Có khu vực vui chơi an toàn cho trẻ em• Có khu vực an toàn cho phụ nữ• Có cơ chế bảo vệ trẻ em không có người lớn đi kèm & phụ nữ trẻ• Đánh giá rủi ro về sự an toàn (quá tải...)• Các nhóm đều được tham gia thiết kế, quản lý• Chia sẻ thông điệp BLG & bảo vệ trẻ em• Xây dựng cơ chế phản hồi• Cán bộ, TNV cam kết quy tắc ứng xử

DAPS trong **hỗ trợ sinh kế**

Nhân phẩm <ul style="list-style-type: none">• Chương trình sinh kế phù hợp phong tục tập quán	Khả năng tiếp cận <ul style="list-style-type: none">• Tiêu chí lựa chọn đảm bảo khả năng tiếp cận của từng nhóm• Thảo luận với cộng đồng => xác định & giải quyết rào cản của từng nhóm• Đảm bảo từng nhóm có thể tiếp cận• Thông tin rộng rãi về sự hỗ trợ đến từng nhóm bằng ngôn ngữ & hình ảnh phù hợp
Sự tham gia <ul style="list-style-type: none">• Từng nhóm được góp ý về nhu cầu sinh kế• Cán bộ, TNV cân bằng giới• Các nhóm có cơ hội bình đẳng để tham gia tập huấn	An toàn <ul style="list-style-type: none">• Đánh giá mức độ an toàn & khả năng tiếp cận nơi sinh kế, tập huấn, dịch vụ, sự phản đối của gia đình khi phụ nữ bắt đầu kiếm tiền.• Các nhóm đều được tham gia thiết kế, quản lý hoạt động sinh kế; được tiếp cận & kiểm soát nguồn thu nhập từ chương trình sinh kế• Thiết kế hoạt động tạo thu nhập cho phụ nữ & trẻ em• Chia sẻ thông điệp BLG & bảo vệ trẻ em• Xây dựng cơ chế phản hồi• Cán bộ, TNV cam kết quy tắc ứng xử

DAPS trong **Chương trình phi lương thực (PLT)**

Nhân phẩm <ul style="list-style-type: none">• Đồ dung PLT phù hợp với từng nhóm• Quy trình phân phát đảm bảo phẩm giá	Khả năng tiếp cận <ul style="list-style-type: none">• Tiêu chí lựa chọn đảm bảo khả năng tiếp cận của từng nhóm• Đảm bảo từng nhóm có thể tiếp cận địa điểm phân phát• Thẻ quyền lợi hộ gia đình & thẻ nhận hàng mang tên đại diện nữ & nam của hộ• Thông tin rộng rãi về sự hỗ trợ đến từng nhóm bằng ngôn ngữ & hình ảnh phù hợp
Sự tham gia <ul style="list-style-type: none">• Từng nhóm được góp ý về nhu cầu PLT• Cán bộ, TNV cân bằng giới• Các nhóm có cơ hội bình đẳng để tham gia tập huấn	An toàn <ul style="list-style-type: none">• Các vật dụng PLT cần đảm bảo an toàn cho từng nhóm, có hướng dẫn sử dụng phù hợp• Địa điểm, thời gian cấp phát an toàn• Chia sẻ thông điệp BLG & bảo vệ trẻ em• Xây dựng cơ chế phản hồi• Cán bộ, TNV cam kết quy tắc ứng xử

DAPS trong giảm thiểu rủi ro thảm họa (GTRRTH)

<p>Nhân phẩm</p> <ul style="list-style-type: none">• Cơ chế sơ tán cần giải quyết hạn chế về giới/ văn hóa• Hệ thống cảnh báo sớm có sự tham gia & lồng ghép nhu cầu của các nhóm	<p>Khả năng tiếp cận</p> <ul style="list-style-type: none">• Tiêu chí lựa chọn đảm bảo khả năng tiếp cận của từng nhóm• Đảm bảo từng nhóm có thể tiếp cận hệ thống cảnh báo sớm• Thảo luận với cộng đồng => xác định & giải quyết rào cản của từng nhóm• Thông tin rộng rãi về quyền trong QLTH và hệ thống cảnh báo đến từng nhóm bằng ngôn ngữ & hình ảnh phù hợp
<p>Sự tham gia</p> <ul style="list-style-type: none">• Khuyến khích các nhóm tham gia vào GTRRTH• Tham khảo kiến thức địa phương• Cán bộ, TNV cân bằng giới• Các nhóm có cơ hội bình đẳng để tham gia tập huấn	<p>An toàn</p> <ul style="list-style-type: none">• Đánh giá nhu cầu & quan ngại về an toàn của các nhóm• Nơi sơ tán cần được thiết kế an toàn• Chia sẻ thông điệp BLG & bảo vệ trẻ em• Xây dựng cơ chế phản hồi• Cán bộ, TNV cam kết quy tắc ứng xử